

Wijziging van het Besluit bekostiging WPO en het Bekostigingsbesluit W.V.O. in verband met de wijziging van enkele bedragen van het leerlinggebonden budget

Verslag van een schriftelijk overleg

Vastgesteld d.d. ..

Binnen de vaste commissie voor Onderwijs, Cultuur en Wetenschap hebben enkele fracties de behoefte om vragen en opmerkingen voor te leggen over de brief d.d. 31 maart jl. van de demissionaire minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap inzake de voorhang van het besluit tot wijziging van het Besluit bekostiging WPO en het Bekostigingsbesluit W.V.O. in verband met de wijziging van enkele bedragen van het leerlinggebonden budget (Kamerstuk 32361, nr. 1). Vragen en antwoorden zijn hierna afgedrukt.

De voorzitter van de commissie,
Van Bochove

Adjunct-griffier van de commissie,
Boeve

I. Vragen en opmerkingen uit de fracties

Inhoudsopgave

1. Algemeen
2. Besluit bekostiging WPO en bekostigingsbesluit W.V.O.
3. Financiële gevolgen

II. Reactie van de minister

I. Vragen en opmerkingen uit de fracties

1. Algemeen

De leden van de CDA-fractie hebben kennisgenomen van het besluit tot wijziging van het Besluit bekostiging WPO en het Bekostigingsbesluit W.V.O. in verband met de wijziging van enkele bedragen van het leerlinggebonden budget. Alhoewel deze leden onderschrijven dat de toenemende groei van het aantal zorgleerlingen vanwege de financiële druk ingedamd dient te worden hebben deze leden nog wel enige vragen over het besluit en de daarin voorgenomen bezuinigingen.

De leden van de SP-fractie hebben met teleurstelling kennisgenomen van het voorstel om te bezuinigen op de ambulante begeleiding en de rugzak in het speciaal basisonderwijs. De leden van deze fractie vragen of de minister dit besluit legitiem en verantwoord acht, in een periode waarin het kabinet demissionair is. Hoe rijmt de minister een dergelijk ingrijpend besluit met het feit dat een demissionair kabinet geen nieuw beleid dient te maken? De leden betreuren het dat de Tweede Kamer het onderwerp niet controversieel heeft verklaard. Deelt de minister de mening dat een dergelijk besluit eigenlijk niet genomen dient te worden, gezien het controversieel verklaren van passend onderwijs, zo vragen deze leden.

De leden van de ChristenUnie-fractie hebben kennisgenomen van het voornoemde besluit.

2. Besluit bekostiging WPO en bekostigingsbesluit W.V.O.

De leden van de CDA-fractie zouden graag de bedragen per leerling voor het bekostigd onderwijs willen weten voor zowel regulier onderwijs, speciaal onderwijs en speciaal basisonderwijs. Voor speciaal onderwijs en speciaal basisonderwijs zouden deze leden ook graag willen weten wat voor zorg deze scholen moeten bieden voor deze bekostiging. De leden zijn ook benieuwd naar de redenering achter het amendement op het toen voorliggende wetsvoorstel waardoor het speciaal basisonderwijs toch de volledige rugzak kreeg¹, ondanks de hogere bekostiging van het speciaal basisonderwijs.

Voorts zijn de leden van deze fractie benieuwd in hoeverre de diverse sectorraden (en met name de PO-raad) en andere organisaties betrokken zijn geweest bij deze besluitvorming.

Wanneer heeft deze besluitvorming plaatsgevonden en op welke wijze heeft u deze gecommuniceerd naar het veld? Kunt u aangeven of zij, en zo ja waarom, hebben ingestemd met de in het besluit genoemde voorstellen? Zijn er bij de diverse overleggen ook alternatieven voor deze bezuinigingen besproken? Zo ja, welke alternatieven zijn besproken en kunt u aangeven wat de voor- en nadelen van deze alternatieven zijn en waarom deze voorstellen het niet hebben gehaald?

De leden vragen verder wat de reden is dat de bezuiniging alleen neerkomt in de rugzakjes van het speciaal basisonderwijs; waarom is niet gekozen voor bijvoorbeeld een korting op alle rugzakjes? Immers, niet

¹ Zie antwoorden op de schriftelijke vragen van 26 maart jl. van de leden Ferrier (CDA), Kraneveldt-Van der Veen (PvdA), Anker (ChristenUnie), Van der Vlies (SGP), Dezentjé Hamming-Bluemink (VVD) en Dibi (Groenlinks) aan de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, over bezuinigingen in Passend Onderwijs.

alleen in het speciaal basisonderwijs is een groei te zien van het aantal rugzakjes. Is ook overwogen om de openeinderegeling van de rugzakjes in het leerwegondersteunend onderwijs en praktijkonderwijs aan te passen? Zo nee, waarom niet?

Ook zijn de leden benieuwd naar de mening van de minister over reacties van samenwerkingsverbanden die aangeven dat er wat hen betreft geen sprake is van dubbele bekostiging van speciale basisscholen omdat zij financiële afspraken hebben gemaakt binnen het samenwerkingsverband. Hierdoor ontvangen zij slechts een bedrag dat met het veld is afgestemd op de verleende onderwijszorg en zou er geen sprake zijn van dubbele bekostiging.

Toenmalig staatssecretaris Dijkema heeft aangegeven dat zij van plan is de rugzakjes volledig af te schaffen. Moeten de leden dit besluit opvatten als een eerste stap hier naartoe? Komt er een pilot voor de volgende stappen in dit proces worden genomen? Deze leden kunnen zich voorstellen dat deze maatregelen in sommige scholen bovenmatig hard zullen aankomen. Is de minister voornemens hulp te bieden aan deze scholen en zo ja, onder welke condities, zo vragen zij.

De leden van de SP-fractie willen weten hoe het overleg met de betrokken partijen verlopen is. Is er overleg geweest? En met wie? Hebben de diensten voor ambulante begeleiding en de scholen voor speciaal basisonderwijs aangegeven achter de bezuinigingen te staan? Zo nee, wat waren hun bezwaren, zo vragen deze leden.

Voorts willen de leden weten wat het draagvlak voor de bezuiniging op de rugzak in het speciaal basisonderwijs is. De minister schrijft in de nota van toelichting: «Binnen de sectoren bestaat draagvlak voor deze maatregel». Waarop baseert de minister dit? Op welke manier is dit draagvlak gemeten? Zijn daarbij ook de scholen voor speciaal basisonderwijs gehoord? Is er onderzoek gedaan naar het draagvlak onder het personeel en schoolleiders van deze scholen? En onder de ouders van de leerlingen in het speciaal basisonderwijs? Wat waren de reacties? Dezelfde vragen gelden voor de bezuiniging op de ambulante begeleiding. De WEC-raad heeft in een reactie aangegeven veel kritiek te hebben op de gemaakte keuzes. Zijn zij betrokken bij het besluit? In hoeverre zijn ouders, leerkrachten, schoolleiders en ambulant begeleiders gehoord, willen de leden weten.

Welke gevolgen hebben de bezuinigingen op het speciaal basisonderwijs voor de leerlingen? Wat is het oordeel van de minister over de vrees die het werkverband speciaal basisonderwijs uitspreekt, namelijk dat meer kinderen door deze bezuiniging naar het speciaal onderwijs zullen moeten? Onderkent de minister dat risico, zo willen de leden weten. Ook vernemen zij graag wat hij hiertegen doet. Hoe verhoudt dat zich tot de doelstellingen van passend onderwijs, dat er juist op gericht is zoveel mogelijk kinderen uit het speciaal onderwijs te krijgen?

De leden betwijfelen of de scholen voor speciaal basisonderwijs hun werk nog naar behoren kunnen doen na de bezuinigingen. Deelt de minister de mening dat de leerlingen in het speciaal basisonderwijs de laatste jaren relatief zwaardere stoornissen hebben dan een aantal jaar geleden? In hoeverre is de bekostiging van het speciaal basisonderwijs meegegroeid met de verzwaring van de doelgroep? Is er zicht op de wijze waarop het rugzakgeld in het speciaal basisonderwijs wordt ingezet?

De leden maken zich zorgen over de kwaliteitsslag die de laatste jaren is ingezet in het speciaal basisonderwijs. Komt deze verbeterde onderwijskwaliteit in gevaar met het verminderen van de leerlinggebonden financiering? Hoe denkt de minister dat de kwaliteitsverbeteringen voortgezet kunnen worden, zo vragen de leden van deze fractie.

De leden van de fractie van de ChristenUnie vragen toe te lichten op welke manier de sectororganisaties zijn betrokken in voorliggend besluit. Op welke manier hebben zij invloed kunnen uitoefenen? Op welke manier hebben zij zich kunnen voorbereiden op de wijziging in bedragen van het leerlinggebonden budget, zo willen deze leden weten.

Bijstellen ambulante begeleiding

De leden van de CDA-fractie verwijzen naar de toelichting van het besluit waarin de minister aangeeft dat de reden voor het naar beneden bijstellen van de middelen voor ambulante begeleiding voor cluster 3 en 4 is gelegen in het feit dat de ambulante begeleiding niet in alle regio's goed functioneert. Kan de minister aangeven wat hij verstaat onder niet goed functioneren? Tegen welke problemen is hij aangelopen? Is ook onderzoek gedaan naar het niet goed functioneren van de ambulante begeleiding, zo nee waarom niet en zo ja, wat waren de aanbevelingen? Kan de minister aangeven waarom hij ervoor heeft gekozen deze bezuiniging op de ambulante middelen te laten neerdalen in alle regio's, dus ook de regio's waar de ambulante begeleiding wel goed functioneert, en niet alleen in de regio's waar de ambulante begeleiding minder goed functioneert?

De leden van de SP-fractie willen weten wat de gevolgen zijn van de bezuinigingen op de ambulante begeleiding. Krijgen kinderen met een rugzak vanaf 1 september minder begeleiding? Hoe uit zich dat? Wat betekent dat voor de kwaliteit van de ambulante begeleiding? Kan de minister toelichten hoe hij de kwaliteit van de begeleiding van rugzakleerlingen in cluster drie en vier op orde denkt te houden? De Inspectie oordeelde in 2008 dat de leerlingenzorg voor leerlingen met een extra zorgvraag in het regulier onderwijs niet van voldoende kwaliteit was. Hoe verhoudt deze conclusie zich tot de nu voorgenomen bezuinigingen? De leden vragen zich af wat de personele gevolgen zullen zijn. Zullen er ontslagen vallen? Zo ja, hoeveel zullen dat er naar schatting zijn? Is er overleg geweest met ambulante begeleiders of hun vertegenwoordigers in de vakbonden? Is er voorzien in een overgangsmaatregel, zo vernemen deze leden graag.

De leden van de fractie van de ChristenUnie vragen naar de gevolgen die door voorliggend besluit optreden voor de ambulante begeleiding. Welke gevolgen zijn er voor geïndiceerde leerlingen?

De leden van de fractie van de ChristenUnie vragen naar de personele gevolgen van voorliggend besluit, met name bij het speciaal onderwijs en in de ambulante begeleiding.

3. Financiële gevolgen

De leden van de CDA-fractie vragen of de minister kan aangeven wat er financieel gaat gebeuren indien de voorgenomen maatregelen in het besluit niet door kunnen gaan.

De leden van de SP-fractie maken zich grote zorgen over de snelle invoering van de bezuinigingen. Zij hebben de indruk dat het voor veel scholen moeilijk zal zijn deze bezuinigingen zo snel door te voeren, waardoor de kwaliteit van het onderwijs voor de leerlingen in gevaar komt. De leden vinden het onverantwoord om op zo'n korte termijn zoveel geld te bezuinigen op de begeleiding van kinderen die de extra zorg goed kunnen gebruiken. Zij vragen zich af waarom niet zorgvuldiger wordt omgegaan met het doorvoeren van een dergelijke, ingrijpende bezuiniging. Welke regelingen worden er getroffen om de scholen te ondersteunen bij eventuele financiële problemen, zo vragen zij.

II. Reactie van de minister